

Ammatillinen koulutus

I. Kuvaus toiminnasta

Yleiskuvaus

Ammatillisen koulutuksen palvelualue tarjoaa ammatillista koulutusta (perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot sekä niiden osat ja muu ammatillinen koulutus) suomeksi, ruotsiksi (2 tutkintoa; liiketoiminnan perustutkinto sekä tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto) ja englanniksi (2 tutkintoa: ravintola- ja catering alan perustutkinto ja puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto). Lisäksi palvelualueella toteutetaan tutkintoon valmentavaa koulutusta (TUVA), aikuisten perusopetusta ja vankilaopetusta. Yhteistyössä Axxell Utbildningin Ab:n kanssa toteutamme ruotsinkielistä lähihoitajakoulutusta sekä Suomen Urheiluopiston Kannatusosakeyhtiön kanssa liikuntaneuvojakoulutusta. Palvelualue on myös seudun suurin oppisopimuskoulutusten solmija.

Toimintaympäristön muutos

Oppivelvollisuusiän nostaminen ja maksuttomuus on edennyt vuosiluokittain syksystä 2021 alkaen. Vuoden 2023 ammatillisen koulutuksen suoritepäättökseen tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä on 4690. Mahdollista opiskelijavuosien lisäystä anotaan syksyllä 2023, kun opiskelijavuosien toteutumaennuste koko vuodelle on arvioitavissa ja mikäli opetus- ja kulttuuriministeriöllä on opiskelijavuosia jaettavana. Koulutusten kysyntään vaikuttaa alueen työvoimatarve ja tilanteet voivat nopeastikin muuttua ja tämä vaikuttaa erityisesti oppisopimuskoulutuksissa, työvoimakoulutuksissa ja jatkuvan haun koulutuksissa. Varsinais-Suomi eli positiivisen rakennemuutoksen aikaa ennen koronaepidemian globaaleja vaikutuksia. Tällä hetkellä Turun alueen työllisyystilanne on koronan jälkeen lähtenyt hyvään nousuun ja useilla aloilla on työvoimapula. Työllisyyden kuntakoikeilun ja uudistettujen työllisyyspalveluiden arvioidaan lisäävän aikuisopiskelijoiden määrää ammatillisessa koulutuksessa. Kansainvälistyminen ja maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen ja työelämään siirtymisen nopeuttaminen on ammatillisen koulutuksen haaste ja myös mahdollisuus. Turun ammatti-instituutti on saanut kahteen tutkintoon englanninkieliset järjestämisluvat, jotta pystymme vastaamaan paremmin vieraskielisten koulutustarpeisiin. Turussa on jo englanninkielinen koulutus tarjolla perusopetuksessa ja korkeakouluissa.

Uuden palvelualoille tulevan TAITO-kampuksen varsinainen hankesuunnittelu on käynnistynyt vuoden 2023 aikana. Kampuksen toimintojen suunnittelu tehdään yhteistyössä koulutusyksiköiden ja yhteisten palveluiden kanssa. Tekniikan aloilla alkanut tilatarve selvitys jatkuu.

Ammattitaidon SM-kilpailut Taitaja 2025 järjestetään Turussa yhteistyössä alueen muiden ammatillisten koulutuksen järjestäjien kanssa.

Kilpailulainsäädäntö estää kunnallisen toimijan myytävien palveluiden toteuttamisen. Ammatillisessa koulutuksessa tämä koskee mm. ELY:n ostamia kasvupalveluita (kotouttamiskoulutus ja yritysten kehittämiskoulutus), koulutusvientiä sekä muita 100 %:sti myytäviä koulutuspalveluita. Näiden toteuttaminen on mahdollista TAITO koulutus Oy - yhtiön kautta. Turun ammatti-instituutti on keskeinen yhteistyökumppani Taito-koulutus Oy:n kanssa ja osaltaan varmistaa kotouttamiskoulutuksen opiskelijoiden sijoittumisen ammatillisiin jatko-opintoihin ja työelämään.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus on muuttunut vuoden 2018 alusta siten, että järjestämisluvassa taataan koulutuksen järjestäjälle vähimmäisopiskelijavuosien määrä. Vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriöltä haetaan syksyisin seuraavan vuoden tavoitteellinen opiskelijavuosien määrä, joka sitten tulee olemaan ko. vuoden rahoituksen yksi perusta. Vuoden 2023 rahoituksesta 70 % tulee opiskelijavuosista, 20 % tutkinnon ja tutkinnon osien osaamispisteiden määrään perustuen ja 10 % jatkosijoittumisen ja palautteiden perusteella. Lisäksi käytössä on eri kertoimia mm. tutkinnosta, tutkintotasosta, erityisen tuen tarpeesta, opiskelijan aikaisemmasta koulutuksesta ja työmarkkinatilanteesta riippuen. Em. mittarit arvioidaan talousarviovuodesta kaksi vuotta aikaisemmista tuloksista. Näiden rahoitusten lisäksi ammatillisen koulutuksen rahoitukseen sisältyy strategiarahoitusosuus (osa valtionosuudesta kohdennetaan tähän valtionavustuksena), joka on koulutuksenjärjestäjän haettavissa vuosittain. Käytettävissä olevan rahoituksen kokonaismäärä päätetään vuosittain valtion talousarviossa.

Ammatillisen koulutuksen rahoitukseen on kohdennettu merkittäviä lisärahoituksia, joiden käyttöönotto alkoi vuonna 2020 ja vaikuttivat täysimääräisesti 2021 ja 2022. Opettajien ja ohjaajien lisäämiseen tarkoitettu valtionosuus siirrettiin pääosin perusrahoitukseen vuoden 2023 suoritepäätöksessä. Vuoden 2023 varsinainen suoritepäätös sisälsi seuraavat rahoitukset: perusrahoitus 32 213 827 euroa, suoritusrahoitus 10 173 913 euroa ja vaikuttavuusrahoitus 4 787 903. Keväällä Turun ammatti-instituutille myönnettiin ensimmäisessä lisäsuoritepäätöksessä 180 961 euroa oppisopimuksen korotettuun koulutuskorvaus kokeiluun. Syksyllä 2023 tulee haettavaksi toinen lisäsuoritepäätös. Vuoden 2024 varsinainen suoritepäätös tulee haettavaksi marraskuussa 2023 ja päätös saadaan joulukuussa.

OKM julkaisi v. 2019 uuden ammatillisen koulutuksen laatustrategian. Uusi lainsäädäntö edellyttää koulutuksenjärjestäjiltä toimivaa laadunhallinta-järjestelmää ja laadunhallintaa kaikilla tasoilla. Uudistetun lainsäädännön ja toimintaympäristön muutoksen myötä laadunhallinnan merkitys korostuu, kun koulutuksenjärjestäjien toimivaltaa koulutusten suuntaamisessa ja koulutuksen järjestämisessä on lisätty. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) suoritti kansallisen ammatillisen koulutuksen laatujärjestelmien arvioinnin v. 2021, johon myös Turun ammatti-instituutti osallistui. Raportin perusteella laatujärjestelmämme on toimiva ja sitä jatkokehitetään saadun palautteen perusteella. Karvi toteuttaa vuosittain useita eri teemoihin keskittyviä arviointeja. Korona epidemian aiheuttama siirtyminen etäopiskeluun ja etätyöhön sekä hybridimalliin vuosina 2020 ja 2021 vaikutti merkittävästi myös opetuksen ja työn kehittämiseen. Uusien teknologioiden nykyistä vahvempi käyttöönotto edellyttää investointeja niin laitteisiin, ohjelmistoihin kuin henkilöstön ja opiskelijoiden osaamiseen.

II. Kehittämissuunnitelma

Toiminnan ja kehittämisen painopisteet on määritetty TAI:n arvoissa:

TAI on kaikkien oppilaitos – jokainen on erityinen

Yhdessä olemme enemmän - sisäiset ja ulkoiset verkostot

Meillä on vain yksi Maapallo - kestävä kehitys ja kiertotalous, yhteiskuntavastuu

Hyvinvointi kuuluu kaikille – opiskelijat, henkilöstö, työyhteisön toimivuus ja ilmapiiri

Oppijaa koskeva kehittäminen

Oppijan taidot, asenteet ja hyvinvointi osana yhteisön toimivuutta ja ilmapiiriä

Henkilökohtaisten oppimisprosessien kehittäminen osana Toisen asteen Tuen strategiaa

Kestävän kehityksen käytännön toteutukset jokaisessa koulutalossa ja alalla.

Maahanmuuttajien joustavat ja nopeammat koulutusratkaisut

Opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen mallien kehittäminen ja käyttöönotto, erilaisten opiskelijoiden tarpeet huomioiden.

Lisätään englanninkielisten tutkintojen toteuttamista.

Opetus- ja ohjaushenkilöstöä koskeva kehittäminen

Henkilöstön taidot, asenteet ja hyvinvointi osana yhteisön toimivuutta ja ilmapiiriä

Kestävän kehityksen käytännön toteutukset jokaisessa koulutalossa ja alalla.

Henkilöstön osaaminen, ennakoivasti tulevia osaamistarpeita, muuttuvat ammatit ja ammatillinen koulutus, digitalisaatio, työelämäosaaminen.

Palvelujen järjestämistä koskeva kehittäminen

Sisäisten ja ulkoisten verkostojen kehittäminen

Uusien kampusten toimintakulttuurin kehittäminen

Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen ja tutkinnon osien sekä niitä pienempien TAI:n tasoinen kehittäminen, etäopetuksen hyödyntäminen, moniammatillisuus (työelämäpalvelut)

III. Yhteisvaikuttava ja poikkialainen toiminta

Uuden Turku toiminta- ja johtamismallin (Dnro 791–2023) keskiössä on poikkialainen ja yhteisvaikuttava toiminta. Toimintamallia toteuttamaan on alkuvuonna 2023 perustettu uudet monialaiset johtoryhmät (hyvinvointi, elinvoima, kaupunkiympäristö, integraatio).

Uuden Turun toimintamallin poikkialaisia pilotteja ovat lasten ja nuorten palvelukokonaisuus sekä teemoina segregaaation ehkäisy, työllisyyden ja kotoutumisen uudistaminen sekä koulujen pihojen yhteistoiminnallinen uudistaminen. Myös elinvoiman poikkialainen palvelukokonaisuus tulee voimaan 2023 ja tulee huomioida vuoden 2024 suunnittelussa.

Lapset ja nuoret

- Oppilaitoksessa toimivien nuorisotyöntekijöiden vakinaistaminen. Nyt toteutettu asukasbudjetoinnin kautta ja yhteisöpedagogeja hankerahoituksella, molemmat päätyviä määräaikaista.
- Kulttuuritoimen ja liikuntatoimen kanssa yhteistyön syventäminen. Erityisesti ammatillisen koulutuksen nuoret sekä maahanmuuttajataustaiset käyttävät näitä palveluja muita vähemmän. Opintojen aikana luodaan matalan kynnyksen käyttäjäkokemuksia, jotka toivottavasti jatkuvat koulutuksen jälkeenkin. Esimerkiksi yhteisten tutkinnon osien taide ja kulttuuri osioiden sekä tutkintoon valmentavien koulutusten toteutuksiin integrointia. Mahdollinen opiskelijakuntatoiminnan kehittäminen tästä näkökulmasta.

- Liikuntatilojen ja –palveluiden hyödyntämisen vahvistaminen tulevissa kampuksissa, esim. Taitoon ei tule liikuntatiloja, vain kuntosali.
- Kulkeminen, julkinen liikenne vrt. kampukset

Elinvoima

- Yhteistyö työllisyyspalveluiden kanssa
- Työllisyyden parantamisen toimet, ammatillisen koulutuksen rooli siinä
- Alueellinen ennakointitoiminta koulutustarjonnan kehittämisessä ja kohdentamisessa
- Yritysten kehittämistarpeisiin vastaaminen, niin uuden henkilöstön kuin olemassa olevan osaamisen kehittäminen yhteistyössä

IV. Tunnusluvut

Tunnusluku	Tunnusluvun mit-tayksikkö	Lähde	Toteutuma 2020	Toteutuma 2021	Toteutuma 2022	Ennuste 2023	Ennuste 2024
Opiskelijavuodet suorite-päätöksessä	lkm	OKM suorite-päätös	5 089	5 116	-	4 690	4 700
Oppisopimuksen opiskelija-vuodet	lkm	Oppisopi-muksen rapor-tit	970	1 020	-	1 150	1 200
Vos työvoimakoulutuksen opiskelijavuodet	-	OKM suorite-päätös	145	186	-	150	150
Vetovoimaisuus: yhteisvalin-nassa ensisijaisten hakijoiden suhde aloituspaikkoihin	-	Yhteishaku-raportti	1,10	1,10	-	1,10	1,10

Turkulaisten 16-18 -vuotiaiden määrä	lkm	-	4 907	4 878	5 216	5 061	5 253
Suomenkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	lkm	Turun kaupungin väestöennusteet 2020-2051	3 857	3 811	4 010	3 910	4 010
Ruotsinkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	lkm	Turun kaupungin väestöennusteet 2020-2051	279	276	304	283	313
Muunkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	lkm	Turun kaupungin väestöennusteet 2020-2051	771	791	902	868	930

V. Toimenpiteet

Toimenpide	Vastuhenkilö	Tavoite 2024
Tuen strategian käyttöönotto, toimintakulttuurin yhtenäistäminen, henkilöstön kouluttaminen, kampuksien näkökulma (segregaatio ja lasten ja nuorten palvelut).	palvelualuejohtaja, lähijohtajat	Toimintakulttuurin yhtenäistäminen ja henkilöstön kouluttaminen, arviointi.
Maahanmuuttajien joustavat ja nopeammat koulutusratkaisut, koulutukseen valinnan kielitaitotaso vaatimuksen alentaminen, osaamistason arviointi ja palvelut, jotka vastaavat osaamistasoon, mm. S2 laajentaminen ja opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot. Kotouttamiskoulutuksen ratkaisut. (segregaatio ja lasten ja nuorten palvelut).	palvelualuejohtaja, lähijohtajat	Kevään aikana maahanmuuttajien tarpeisiin vastaavien koulutustuotteiden kehittäminen, etäopetuksen hyödyntäminen. Kotouttamiskoulutuksen toteuttamisesta päätös.

Opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen mallien kehittäminen ja käyttöönotto, erilaisten opiskelijoiden tarpeet huomioiden.	palvelualuejohtaja, lähijohtajat	OPVA hankkeen kautta TAI opva-mallit luotu ja pilotoitu.
Oppilaitoshyvinvoinnin kehittäminen kokonaisuutena, yhteisöllisyys, koskee opiskelijoita ja koko henkilöstöä. (hyvinvointi)	palvelualuejohtaja, lähijohtajat	Yksiköissä toimintaohjeiden ym. linjausten yhteistoiminnallinen käsittely. Opiskeluhyvinvoinnin vuosikello käytössä. Tutor opiskelijoiden aktiivinen rooli.
Henkilöstön osaaminen, ennakoivasti tulevia osaamistarpeita, muuttuvat ammatit ja ammatillinen koulutus, digitalisaatio, työelämäosaaminen.	palvelualuejohtaja, lähijohtajat	Alojen ennakointityöpajat. Ennakointitietoon perustavan täydennyskoulutuksen suunnittelu ja toteutus yhteistyössä verkostojen kanssa. Opettajien työelämäjaksot määrätyn aikavälein.
Lisätään englanninkielisten tutkintojen toteuttamista.	palvelualuejohtaja, lähijohtajat	Haetaan uusiin tutkintoihin englanninkielisiä lupia. Raca ja puki alojen englanninkieliset koulutukset toteutuvat.
Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen ja tutkinnon osien sekä niitä pienempien TAI:n tasoinen kehittäminen, etäopetuksen hyödyntäminen, moniammatillisuus. (työelämäpalvelut)	palvelualuejohtaja, lähijohtajat	Pilotteja käynnistetään. TAI:n yhteisen tarjonnan valmistuminen.
Kestävän kehityksen käytännön toteutukset jokaisessa koulutalossa ja alalla.	palvelualuejohtaja, lähijohtajat	TAI:n kestävän kehityksen suunnitelman käyttöönotto ja siinä olevat tavoitteet etenevät.

VI. Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Toteutuma 2021	Toteutuma 2022	Tavoite 2023	Tavoite 2024
opiskelijavuodet	lkm	4 804	5 116	5 100	4 900

Työvoimakoulutuksen opiskelijavuosimäärä	-	186	150	150	100
OKM rahoitus amm. koulutukseen (VOS)	€	49 587 632	-	50 000 000	50 000 000
OKM rahoitus amm. koulutus, strategiaraha	€	400 000	400 000	400 000	400 000
OKM rahoitus aikuisen perusopetus	€	1 198 900	1 200 000	1 200 000	1 600 000
Suoritettujen tutkintojen määrä (kokotutkinnon suorittaneet, Vipusesta)	lkm	1 655	2 000	2 000	1 800
Suoritettujen tutkinnon osien määrä (Vipusesta)	lkm	15 611	20 000	20 000	18 000
Suorittujen osatutkintojen määrä (tavoitteena osatutkinto, Vipusesta, vuonna 2022 oli 684)	lkm	-	-	-	800
Ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen (negatiivinen) neg. keskeyttäneet / koko vuoden virtauma, %-osuus	lkm	4,90	5	5	4
Tyytyväisyys ammatilliseen koulutukseen: amis-palaute alkukysely, ka	-	4,20	4,20	4,20	4,20

Tyytyväisyys ammatilliseen koulutukseen: amis-palauteloppukysely, ka	-	4	4,20	4,20	4,20
Tyytyväisyys ammatilliseen koulutukseen, työelämäpalautte, (työpaikkaohjaajat ja työpaikat)	-	-	4,20	4,20	4,20
Opiskelijavirtauma	lkm	10 245	10 000	10 000	10 000
Vieraskielisten opiskelijoiden virtauma	lkm	2 578	-	2 600	3 000
Erityisen tuen päätökset	lkm	805	-	900	1 000
Kunta10 tulokset paranevat (sijoittuminen 1-100)	-	-	50	45	47

VII. Henkilöstöstrategian toimenpiteet

Tavoite	Toimenpide	Vastuhenkilö
Uudistamiskyky	Yksiköiden henkilöstön yhteistoiminnallisen kehittämisen lisääminen	Palvelualuejohtaja